

КОМПОНЕНТ *СЕРЦЕ* У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПОЧУТТІВ ЛЮДИНИ (на матеріалі української, польської, англійської та німецької мов)

У статті розглянуто найпродуктивніші фразеологічні одиниці з компонентом «серце» на позначення почуттів людини в українській, польській, англійській та німецькій мовах. На основі семантичного аналізу здійснено класифікацію досліджуваних одиниць та виявлено спільні групи фразеологізмів в українській, польській, англійській та німецькій мовах.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, компонент «серце», позитивні почуття, негативні почуття.

У сучасний період розвитку мовознавча наука характеризується підвищеним інтересом до вивчення мов у зіставному аспекті. Це пов'язано з багатьма чинниками, серед яких можна виокремити соціокультурні (глобалізацію, інформаційну інтенсифікацію) та чинник наукової закономірності, тобто поступ наукового знання, який відбувається на базі попередніх напрацювань. Основою системного пізнання є процес зіставлення лінгвістичних явищ, адже, за словами представників Празької лінгвістичної школи, внаслідок застосування порівняльного методу можна «розкрити внутрішні закономірності мовних систем та їх еволюції» [2, с. 24].

Проблемам семантики фразеологічних одиниць (ФО) присвятили свої роботи такі науковці, як Н. Дем'яненко (внутрішня форма ФО польської мови на позначення ментальних властивостей людини) [3], І. Заваринська (мотиваційна основа та семантика фразеологізмів з онімним компонентом в англійській, польській та українській мовах) [4], О. Каракуця (структурно-семантичний аналіз українських ФО з компонентом *душа*) [5], Р. Еккерт (аспекти конфронтаційної фразеології; проблеми зіставної фразеології із залученням слов'янських та німецької мов) [12] та ін.

Актуальність роботи зумовлено підвищеним інтересом мовознавців до проблеми опису окремих фразеологізмів споріднених та далекоспоріднених мов, а також відсутністю теоретичних розробок з проблематики дослідження.

Об'єкт дослідження – українські, польські, англійські та німецькі фразеологічні одиниці на позначення почуттів людини, що містять у своєму складі компонент *серце*.

Предметом дослідження є семантичні особливості зазначених ФО та виявлення спільних рис в українській, польській, англійській та німецькій мовах.

Мета статті – на основі зіставного аналізу виявити спільні риси ФО на позначення почуттів людини в українській, польській, англійській та німецькій мовах.

В основі дослідження лежить таке визначення фразеологічної одиниці: «це нарізно оформлений, але семантично цілісний і синтаксично неподільний мовний знак, який своїм виникненням і функціонуванням зобов'язаний фразеомовній взаємодії одиниць лексичного, морфологічного та синтаксичного рівнів» [9, с. 770].

Діяльність людини, її настрій, ставлення до навколишнього середовища – все залежить від почуттів, що складають мотиваційну основу її діяльності і, отже, не можуть не відобразитися в мові. Завдяки мовленню, що існує у формі конкретних висловлювань, здійснюється вираження почуттів мовця.

Фразеологія особливо яскраво відображає історію, культуру, побут і характер народу, його погляди. Колишні асоціації, уявлення закріплювались у мові, ставали всенародним здобутком. У деяких випадках вони були дуже схожі в різних народів, а іноді приводили до найнесподіваніших проявів. Наприклад, Н. Комлев вважає, що «національно-культурний компонент – частина семантики слова, яка пов'язана з національною культурою» [6, с. 15].

У формуванні семантики ФО на позначення почуттів людини в українській мові сильну позицію займають фразеологізми з компонентами *душа* і *серце*.

Російські дослідники зазначають, що фразеологізми із соматизмом *душа*, який розглядається як орган, локалізований десь у грудях, що відповідає за внутрішнє життя людини [10, с. 16], часто варіативні для зворотів із компонентом *серце*. Тому до уваги бралися і ФО з компонентом *душа*.

Лексема *серце* має переносне значення як місце зосередження почуттів, хвилювань, вчинків людини.

Проаналізувавши фразеологізми з компонентом *серце* на позначення почуттів людини, виявлено, що досліджувані одиниці утворюють групи позитивних та негативних почуттів у всіх досліджуваних мовах – українській, польській, англійській і німецькій.

Серце як орган почуттів, символ любовних почуттів, пристрасті, любовної прив'язаності знаходимо в таких українських ФО: *прилипнути серцем (душею)*; *віддати душу/серце та відкривати душу (серце)*: – Скільки ж то разів, зустрічаючись на вулиці, хотів промовити до неї, **відкрити їй своє серце** (І. Франко); *вкладати душу/серце*: – Боляче переживав [Бронко] провал справи, в яку **вклав усю свою душу** (Ірина Вільде). З почуттям любові також пов'язані ФО *душі не чути*; *не чути серденька та не відвернути серце*: – Ти так мене приворожила, що **серце моє ніяк одвернути від тебе не зможу** (С. Васильченко). Людина, яка відчуває таке сильне почуття, може сказати *заворушилося серце*; *запалилося серце*, а також *серце в'яне*: – **В'яне серце моє од щасливих очей, що горять в тумані наді мною** (В. Сосюра). У польській мові прикладами є фразеологізми *oddać komu serce* (укр. віддати кому серце), *całym sercem (z całego serca) kochać* (укр. любити всім серцем), *otworzyć komu serce* (укр. відкрити кому серце (душу): – *To ja przed tobą otworzyłem serce, a ty opublikowałaś moje zwierzenia w internecie? Nigdy nie spotkałem tak wyrachowanej, złej kobiety!* В англійській мові з компонентом *heart* на позначення почуття любові використовують фразеологізми *gain (win) the heart* (укр. завоювати серце), *lose one's heart to somebody* (укр. закохатися): – *I think he lost his heart to Mary on the day they met; steal somebody's heart* (укр. полонити серце): – *I could not believe one day any man in the world can stole my heart and love me and I love him back*, а в німецькій мові такі одиниці: *sein Herz an j-n verloren haben* (укр. закохатися) та *j-n treiben das Herz* (укр. серце заворушилося): – *Einmal, einmal muß man tun dürfen, wozu das Herz einen treibt* (H. Fallada).

Серце – виразник почуття піднесеності – в українській мові використовують фразеологізми *на душі / на серці гарно*; *легко на душі та в душі тішитися*: – *Вдавала мати, що не бачить нічого й не розуміє, а в душі тішилася молодим щастям* (І. Нечуй-Левицький). Інакше виразити це почуття можна такими ФО: *прокинулося серце (прокинулася душа)*, *заграло серце*, *просвітліло на душі*, *душа (серце) співає* або *розгодувалося на серці (на душі)*: – *Дівчинка... зашарілася, спалахнула вдячним поглядом і в цю хвилю була така щаслива, що Христі знову розгодувалось на серці* (Панас Мирний). У польській мові це звучить так: *serce rośnie* (укр. серце зростає, піднесеність): – *Serce rośnie, gdy sie patrzy na grzeczne dzieci*. В англійській мові говорять *keep a good heart* (укр. бути у піднесеному настрої) та *do (one's) heart good* (укр. підняти настрої): – *It does my heart good to hear you two are back together*, а німці – *j-m schlägt das Herz höher* (укр. відчуває душевне піднесення): – *Na, Richter, Mensch sei kein Frosch, da muß dir doch das Herz höher schlagen. Der Führer sieht auf dich* (H. Jobst).

Серце може виражати почуття радості, в українській мові використовують фразеологізми *душа (серце) радіє*: – *Як стрінуся з просвіченим [освіченим] чоловіком, то в мене аж душа радіє* (І. Нечуй-Левицький), *бальзам на рану (на душу)* або *весело на душі (на серці)*: – *Чого воно любо так стає на душі, легко на серці, як побачиш з-під снігу зелену травичку?* (Панас Мирний). Поляки говорять *serce wali / bije jak młot / jak młotem / jak oszalale* (укр. серце калатає, б'ється, як молот): – *Józkowi serce waliło młotem, gdy patrzył na Józkę*. В англійській мові знаходимо такі ФО: *do someone's heart good* (укр. приносити радість): – *It does my heart good to see you again; to be in good heart* (укр. бути в гарному настрої): – *Investors are still in good heart, despite recent stock market falls*, а в німецькій – *das Herz hüpfte j-m vor Freude* (укр. серце підстрибує в грудях від радощів), *j-m geht das Herz auf* (укр. стає радісно на душі): – *Dem ausgetrockneten Uralten ging das Herz auf bei dieser Kennzeichnung des Konkurrenten*. (L. Feuchtwanger), а також *j-m schwillt das Herz* (укр. серце тріпоче від радощів): – *Aus dem kleinen Gasthaus drang der Duft gebratener Leber. Auch Zwiebeln waren dabei. Uns schwoll das Herz*. (E. M. Remarque), *j-m wird das Herz warm* (укр. кому-н. стає тепло на душі): – *Da wurde es Leonid Sergejewitsch wärmer ums Herz...* (Die Bärendusche).

Через асоціацію з серцем може передаватися почуття спокою, і в українській мові використовують фразеологізми тішити (веселити) серце; *відлягло від серця (від душі, на серці, на душі); легко на душі (на серці): – Йому стало легше на душі* (І. Нечуй-Левицький), *посвітлішало на душі (на серці): – В Новонікуліно приїхали завидна. Ілля Миколайович уже здалеку побачив новий будинок школи, і на душі в нього посвітлішало* (В. Канівець). У польській мові такі ФО *robi się międko koło serca* (укр. легко стало на серці), *kamień spadł z serca / złożyć kamień z serca* (укр. камінь упав з серця, камінь одкотив від серця): – **Kamień spadł mi z serca, gdy dowiedziałem się, że zdałem egzamin na prawo jazdy**. В англійській мові для вираження почуття спокою з компонентом *serce* використовують фразеологізми *balm for a sad heart* (укр. бальзам для сумного серця): – **His pot of balm for the sad heart was the elevated chatter of the preteen; take heart** (укр. заспокоїтися): – **I hope that you will take heart from what we told you today**, а німці скажуть: *der Frieden der Seele* (укр. душевний спокій); *j-m fiel ein Stein vom Herzen* (укр. відлягло від серця): – **Sie wissen nit, wie 'n Leuten völlig ein Stein vom Herzen fällt, wann was Unordentlichs sich wieder in d' Ordnung schicken will.** (L. Anzengruber); або *eine Last fiel j-m vom Herzen* (укр. камінь із серця звалився): – **Krieg fiel eine Last vom Herzen. Er sprang auf und drückte Fabian die Hände** (В. Kellermann).

Особливістю функціонування фразеологізмів на позначення почуттів з компонентом *serce* є те, що водночас серце у вторинному осмисленні – це носій якраз негативних почуттів (тривоги, страждання, страху) або негативного ставлення до когось/чогось.

Серце є символом, де зосереджуються тривожні почуття та хвилювання. В українській мові це можна передати ФО *боліти душею; з важким (нелегким) серцем, перевертати душу (серце): – Вночі йому сниться сон, який перевертає душу: з темного кутка дивляться на нього батькові очі, а під стелею гримить голос: «Ти зробив те, що я тобі заповідав?»* (Григорій Тютюнник). Подібне значення передають також фразеологізми *скаламутити [всю] душу ([все] нутро); душу вибирати / вибрати: – А дівки – розливом розливаються, всю землю цвітами жури устилають, душу вибирають* (Г. Хоткевич), *відбирати серце [їй душу] та вражати серце: – Вони [згарища] дивно якось вражали її серце* (І. Франко). У польській мові го-

ворять *z bijącym sercem* (укр. тремтячи, треміти (від хвилювання), *serce stanęło / zamarło* (укр. серце зупинилось, завмерло (від хвилювання) або *serce się komuś ściska* (укр. хтось хвилюється), *komuś jest ciężko na sercu* (укр. тривожитися, хвилюватися): – **Westchnęła, opuściła głowę. Zrobiło się jej jakoś tak ciężko na sercu. Samotność doskwierała jej bardziej niż się mogła spodziewać**, а також *coś komuś leży na sercu* (укр. хвилюватися) – **Najbardziej na sercu leży mi dobro mojej ojczyzny. Tak, jestem patriotą i krew mnie zalewa, kiedy widzę, jak szarpią Polskę różni kombinatory i cwaniaczki.** В англійській мові почуття тривоги передають фразеологізми *cry one's heart out* (укр. серце ние): – **Poor little love, her cat died and she's been crying her heart out all afternoon; hurt someone to the soul** (укр. боляче на душі), *touch someone to the heart* (укр. проймати до самого серця): – **Effective leaders know that you first have to touch people's hearts before you ask them for a hand**, а також *touch the heart* (укр. зачепити за живе): – **The plight of the orphans has touched the hearts of thousands of people.** У німецькій мові, щоб виразити почуття тривоги, використовують такі фразеологізми: *das Herz steht j-m still* (укр. серце завмирає від тривоги); *das Herz brennt j-m* (укр. у кого-н. душа болить): – **Lisa fühlte im voraus, ihr würde das Herz brennen, wenn Robert da oben ... mit unglücklichem Gesicht bei ihr saße...** (A. Seghers); *j-m bricht das Herz* (укр. серце крається, душа розривається): – **Auf einmal war es ihm klar; daß seine Liebschaft aufhören konnte, so oder so, ohne daß ihm das Herz brach** (A. Seghers); *das Herz krampft sich j-m zusammen* (укр. серце стискається): – **Dennoch krampfte sich mir das Herz zusammen, ich rang nach Atem. Zweifellos war ich krank. Ob es den anderen ebenso erging?** (G. Krupkat), а також *j-m schlägt das Herz bis zum Halse (hinauf)* (укр. у кого-н. серце мало не вискочило з грудей від хвилювання тощо): – **Die Kletterei hatte ihn angestrengt und ließ sein Herz bis zum Halse hinauf schlagen** (E. Neutsch); *j-m schlägt das Herz im Halse* (укр. кому-н. перехопило дух від хвилювання): – **Michael, der bis zu dieser Sekunde Eifersuchtsqual nicht gekannt hatte, schlug das Herz plötzlich im Hals** (L. Frank) та *j-m schwillt das Herz* (укр. серце тріпоче від хвилювання): – **Aus dem kleinen Gasthaus drang der Duft gebratener Leber. Auch Zwiebeln waren dabei. Uns schwoll das Herz** (E. M. Remarque).

Серце – виразник такого негативного почуття, як страх / боязнь. Українці, щоб виразити це почуття, говорять: *на душі (на серці) похололо,*

або *холоне серце (в серці) / душа*: – **Серце його** [Кирила Івановича] **холоне від страху** (Панас Мирний); *серце падає (обривається)*: – *Він не пам'ятає, як відчинив двері... Назустріч холодне, незнайоме обличчя чужої жінки... Серце обірвалося* (О. Донченко) та *душа в п'яти тікає / текла (опустилася)*: – *На кожній вибоїні, коли віз бувало перехиляється... вся душа тікає в п'яти і він часом аж спитніє зі страху* (В. Гжицький). У польській мові використовують такі ФО: *serce stanęło / zamarło* (укр. серце зупинилось, завмерло (від страху), *zajacze serce; ścisnęło serce* (укр. серце впало, серце похололо від страху), *serce podchodzi (podskakuje, podskoczyło, skacze, skoczyło) komuś do gardła (też: mieć serce w gardle)* (укр. бути наляканим): – *Więc weszliśmy na cmentarz o północy i wtedy poczułem, jak serce podchodzi mi do gardła*. В англійській мові для вираження страху чи боязні говорять *heart stands still* (укр. серце завмирає): – *My heart stands still when I remember the thundering of those forts, the premeditated destruction, the finality which each boom!*, *heart in your mouth* (укр. завмирати): – *My heart was in my mouth as I walked onto the stage, have one's heart in one's boots (mouth, shoes, throat)* (укр. душа в п'яти пішла), *not to have the heart* (укр. не мати сміливості), *chicken-hearted* або *chicken heart* (укр. несміливий): – *He is too chicken-hearted for that, or for anything else that requires pluck*. А в німецькій мові використовують ФО *es drückt j-m das Herz in der Brust* (укр. серце стискається від страху): – *Es drückt mir... das Herz in der Brust, wenn ich mich der bösen Stunden erinnere* (L. Feuchtwanger) та *das Herz gerutscht in der Hose* (укр. душа в п'яти пішла, усередині похололо): – *Das Herz rutschte mir in die Hose, sein Gesicht war zugeknöpft* (H. Jobst).

Серце як символ страждання – це почуття передають в українській мові такі ФО: *крається серце (душа); душа болить / заболіла; душа (серце) розривається надвоє*: – *Куди мені пристати? – крикнув Саїб, – що маю робити? Душа моя розривається надвоє!* (І. Нечуй-Левицький). Сюди ж належать фразеологізми *камінь давить душу (серце); лежати на душі (на серці)* та *вимотати душу*: – *Все пережите знову і знову оживало, перед нею проходили тривожні дні, ятрили ще не загоєні рани, вимотували душу* (М. Томчаний). У польській мові це фразеологізми: *kłaść się kamieniem na sercu* (укр. камінь лежить на серці), *serce krwawi* (укр. серце кров'ю обливається), *serce się komuś ściska* (укр. хтось

страждає): – *Patrę na te dzieci, umorusane, głodne i serce mi się ściska*. *Wysupiałbym dla nich ostatni grosz, ale wiem, że to nie wystarczy; mieć złamane serce* (укр. страждати від нещасливого кохання): – *Odeszła w siną dal, a ja zostałem sam, z moim skrwawionym, złamanym sercem*. *Nic już nie będzie takie jak dawniej*. В англійській мові вживають ФО *heart bleeds for; heart goes out* (укр. серце кров'ю обливається): – *We're so sorry to hear of your loss, and our hearts go out to you in this difficult time; die of a broken heart* (укр. померти від горя); *eat (one's) heart out* (укр. сумувати): – *The children are eating their hearts out over their lost dog; heart in the boots* (укр. почуватися нещасним); *sob your heart out* (укр. серце кров'ю обливається): – *The leading lady is also absent from our stage and you can probably hear her sobbing her heart out as I speak; aching heart* (укр. серце болить); *heart sinks* (укр. почуватися засмученим): – *He looked at the huge pile of work on his desk and his heart sank; one's heart is rending (is tearing) asunder* (укр. серце розривається на шматки), *(one's) heart is breaking* (укр. серце крається): – *It just broke my heart when Tom ran away from home*; а в німецькій мові на позначення страждання використовують фразеологізм *j-m blutet das Herz* (укр. серце кривавиться, серце кров'ю обливається): – *Mir blutet das Herz, wenn ich immer wieder sehe, wie Tiger wie Bestien gehalten werden, die bei jeder Gelegenheit töten*.

Проаналізувавши фразеологізми з компонентом *серце* на позначення почуттів людини, можна зазначити, що українському, польському, англійському та німецькому народам притаманні і позитивні, і негативні почуття. Фактичний матеріал досліджуваних мов засвідчує, що фразеологізми з компонентом *серце* виражають значною мірою позитивні риси: піднесеність, радість, любов, спокій, які є соціально схваленими для українців, поляків, англійців та німців.

Варто зауважити, що в усіх досліджуваних мовах у фразеологізмах на позначення почуттів слово *серце / serce / heart / das Herz* може замінитися словом *душа / dusza / soul / die Seele*.

Фразеологізми з компонентом *серце* в українській та польській ментальності сприймаються більше як активні субстанції, здатні виконувати дію, рідше як об'єкти дії чи місця її зосередження, а у світосприйнятті німецького та англійського народів *серце* є переважно об'єктом, на який спрямована дія зовнішніх чинників, проте також трапляються і фразеологізми, у яких ці реалії є суб'єктами дії.

Список літератури

1. Англо-український фразеологічний словник / уклад. К. Т. Баранцев. – 3-ге вид., стер. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2006. – 1056 с.
2. Вахек Й. Лингвистический словарь Пражской школы / Й. Вахек; пер. с фр., нем., англ. и чеш. – М. : Прогресс, 1964. – 350 с.
3. Дем'яненко Н. Б. Польські фразеологічні одиниці на позначення ментальних властивостей людини: структурно-семантична та формально-граматична характеристики : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.03 / Н. Б. Дем'яненко ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут філології. – К., 2003. – 23 с.
4. Заваринська І. Ф. Лінгвокультурна мотивація фразеологізмів з онімним компонентом в англійській, польській та українській мовах : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.17 / І. Ф. Заваринська ; Національний пед. ун-т ім. М. Драгоманова. – К., 2010. – 22 с.
5. Каракуця О. М. Фразеологізми української мови з компонентом «душа» (структурно-семантичний, ідеографічний, лінгвокультурологічний аспекти) : автореф. дис. ... канд. філол. наук / О. М. Каракуця. – Харків, 2002. – 19 с.
6. Комлев Н. Г. О культурном компоненте лексического значения / Н. Г. Комлев // Вестн. МГУ. Филология. – 1966. – № 5. – С. 15–27.
7. Німецько-український фразеологічний словник : у 2 т. / уклад. В. І. Гавриш, О. П. Пророченко. – К. : Рад. шк., 1981. – Т. 1. – 416 с. ; Т. 2. – 382 с.
8. Словники України [інтегрована лексикографічна система, версія 3.2] / Фразеологічний словник // Український мовно-інформаційний фонд НАН України [В. А. Широков, О. Г. Рабулець, І. В. Шевченко, О. М. Костишин, К. М. Якименко]. – К. : Вид-во «Довіра», 2008.
9. Українська мова : енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с. : іл.
10. Урысон Е. В. Проблемы исследования языковой картины мира: аналогия в семантике / Е. В. Урысон. – М. : Языки славянской культуры, 2003. – 224 с.
11. Cowie A. P. Oxford dictionary of English idioms / A. P. Cowie, R. Mackin, I. R. McCaig. – Oxford, New York : Oxford University Press, 2009. – 685 p.
12. Eckert R. Aspekte der konfrontativen Phraseologie / R. Eckert. – Leipzig, 1979. – S. 74–80.
13. Głowińska K. Popularny słownik frazeologiczny / K. Głowińska ; Redakcja naukowa prof. Tadeusz Piotrowski. – Warszawa : Wilga, 2001. – 790 s.
14. Longman Dictionary of English Idioms. – London : Longman Group UK Limited, 1996. – 387 p.
15. Mc Graw-Hill's Dictionary of American Idioms and Phrasal Verbs / Richard A. Spears. – USA, New York : The Mc Graw-Hill Companies, Inc., 2005. – 1080 p.

D. Markova

COMPONENT 'HEART' IN IDIOMS DENOTING FEELINGS (UKRAINIAN, POLISH, ENGLISH, AND GERMAN)

The article deals with using the most productive phraseological units indicating feelings with component 'heart' in Ukrainian, Polish, English, and German.

The purpose of the article is to study the component 'heart' in idioms denoting feelings in Ukrainian, Polish, English, and German.

The object of the study are Ukrainian, Polish, English, and German phraseological units denoting feelings, which contain component 'heart'.

The subject of study is the semantic features of idioms denoting feelings with component 'heart' and identifying the common features in Ukrainian, Polish, English and German.

The analysis of idioms denoting feelings in Ukrainian, Polish, English, and German, which have the component 'heart' in the structure, shows common features within the compared idiomatic systems.

Analyzing the idioms indicating feelings with component 'heart', it can be noted that Ukrainian, Polish, English, and German people ascribe both positive and negative feelings. The actual material of the studied languages shows that phraseological units with component 'heart' largely express positive features: high spirits, joy, love, and calm, which are socially typical for Ukrainians, Poles, British, and Germans.

It should be noted that in all the studied languages in idioms denoting feelings, the word 'серце' / 'serce' / 'heart' / 'das Herz' can be replaced by the word 'душа' / 'dusza' / 'soul' / 'die Seele'.

The idioms with the component 'heart' in the Ukrainian and Polish mentality are perceived as active substances capable of performing an action, and rarely as objects of action or a place of concentration. The component 'heart' in idioms indicating feelings in the perception of the world of Germans and British is mostly treated as an object to which the action of external factors directed, but there are also phraseological units in which these realities are subjects of of action.

The proposed research has broad prospects. It allows studying in depth the selected lexical level of idioms with the aim to find peculiarities of showing the feelings in phraseology.

Keywords: phraseological unit, component 'heart', positive feelings, negative feelings.

Матеріал надійшов 13.09.2016